

ARXIU

Dalt, Cher. A l'esquerra, Mickey Rourke. La moda del tatuatge s'ha popularitzat en gran part a conseqüència de l'exhibició que n'han fet alguns famosos.

Cossos marcats

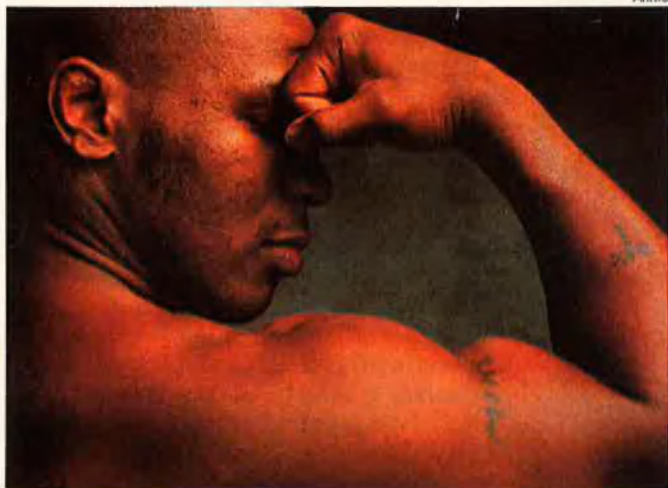
Associat tradicionalment al món de la marginació, el tatuatge s'ha convertit en un ornament molt popular entre els joves gràcies al cinema i el rock dur.

La proliferació de revistes especialitzades als Estats Units i el Regne Unit sobre el curiós món del tatuatge és una bona prova de la seua popularitat entre les nombroses tribus urbanes de les grans ciutats. En aquestes publicacions es pot trobar tot tipus d'informació sobre les darreres tendències i els creadors més innovadors d'aquesta forma d'art corporal, com també una àmplia documentació gràfica sobre atrevits i extravagants dissenys. L'estudiada situació, complexitat i sofisticació dels dibuixos, que poden omplir a vegades tota una esquena o un pit, contrasten amb la senzillesa dels tatuatges tradicionals. Les inscripcions sentimentals del tipus "amor de mare", pròpies de legionaris i presidiaris, i la clàssica àncora marinera han estat substituïts per dracs xinesos i altres criatures mitològiques o pels refinats dissenys florals o geomètrics que porten

al turmell algunes *top-models* com Stephanie Seymour i Christy Turlington. Incorporat al món de l'espectacle i la moda com un caprici ornamental, el tatuatge ha perdut bona part del seu significat en Occident com a símbol que reivindica un turbulent passat delictiu o distingeix els membres d'un estament militar o gremial.

Certs antropòlegs, però, assenyalen que les marques corporals tenen en el seu origen una funció més medicinal que decorativa o indicadora d'una determinada condició social. A l'antic Egipte, les dones es tatuaven la mà, el pit i el front amb fins curatius per a combatre la migranya i el reuma. El tatuatge es manté també com una pràctica ritual amb un sentit religiós o guerrer en nombroses cultures primitives d'Àfrica, Oceania, Amèrica i Àsia. Al Japó, des dels temps de la dominació Togukawa, els vistosos colors dels tatuatges mar-

ARXIU

Mike Tyson. Ei tatuatge encara s'associa als busca-raons.

ARXIU

Carré Otis i Kelly McGillis. Les actrius també es tatuen.

caven la pertinença a un determinat grup social. Des del segle XVI, el costum de gravar la pell amb dibuixos indelebles s'ha mantingut a Europa en ambients pròxims a la delinqüència, però també entre certes professions com els miners i els mariners. Al segle XIX, els membres de certes societats secretes com la Carbonària o la Camorra podien ser reconeguts pels seus característics emblemes corporals.

Alguns monarques com el tsar Nicolau II o Eduard VII d'Anglaterra llüïren tatuatges de reminiscències militars malgrat la seua dubtosa reputació entre la burgesia i l'aristocràcia. El francès Bernadotte, que arribaria a ser rei de Suècia i Noruega sota el nom de Carles XIV en temps de Napoleó, portava en un dels seus braços la paradoxal inscripció "muiren els reis", un record indeleble del seu passat revolucionari. Una figura tan venerable com el pare del rei Joan Carles, Joan de Borbó, semblava molt orgullós de poder exhibir durant els estius a Mallorca els seus tatuatges mariners. Aquestes excepcions, però, no modifiquen les sinistres connotacions de la pell marcada. La paraula "hate" ('odi') gravada en els dits de la mà de Robert Mitchum a *La*

nit del caçador i l'extravagant tatuatge corporal de Robert de Niro a *El cabo del miedo* són dos bons exemples de com el cinema nord-americà caracteritza els seus psicòpates i assassins més terribles.

Signe de ferocitat i valentia, el tatuatge, amb el seu caràcter de ritual iniciàtic, ha ocupat les llargues hores d'inactivitat i tedi en les presons i les casernes, però també ha estat una prova per demostrar el valor i la resistència al dolor físic dels reclusos i soldats durant la lenta i molesta operació artesanal de perforació dels teixits epidèrmics. Des de la invenció de les modernes agulles elèctriques que entren en la pell dos mil cinc-cents vegades per minut a mig mil·límetre de profunditat, el temps emprat pel tatuador en el seu minucios i lent treball s'ha reduït considerablement i també els patiments del client. Amb l'aparició de la sida, s'ha generalitzat la utilització de material de punció rebutjable que evita qualsevol risc de contagi.

En l'avantguarda de la moda. Les tendències més agosarades de la moda dels noranta, àmpliament difoses per revistes de suggestiu disseny gràfic, com *The face*, *Inter-*

Stephanie Seymour. Els dibuixos al turmell amb dissenys florals o geomètrics que porten algunes top-models reforça el seu valor com a mites eròtics.

view o la francesa Max, s'inclinen en els últims anys cap als vestits de reminiscències psiquedèliques o d'inspiració sadomasoquista, les perforacions nasals i els tatuatges. El moviment juvenil *grunge*, una combinació de *punk* i hippisme nascuda amb l'èxit de grups com Nirvana o Red Hot Chili Peppers, també participa d'aquesta estètica premeditadament descurada i agressiva que troba les seues arrels en la cultura motorista californiana. Des dels seus orígens en la dècada dels seixanta, els components de la mítica banda Hell's Angels poden ser reconeguts per les seues poderoses motocicletes Harley Davidson, però també per la vistosa iconografia dels seus tatuatges conformada per sinistres calaveres, àguiles desafiantes o barrocs motius florals. L'actor Mickey Rourke, conegut per la seua fama de personatge conflictiu i buscarens, porta en els seus braços un parell de dibuixos molt usuals entre aquestes modernes bandes de vaquers de carretera.

Durant els anys d'esplendor de la contracultura i la psiquedèlia, certes figures del cinema independent i del rock, com Peter Fonda, Joan Baez o la desapareguda Janis Joplin, passaren per l'estudi de Lyle Tuttle, un dels més reconeguts artistes tatuadors i actualment director del Museu d'Art del Tatuatge a San Francisco. Aquesta població californiana, de tradició portuària i costums liberals, pot ser considerada com la capital mundial del tatuatge. Des de fa un parell d'anys, la ciutat s'ha convertit en un lloc de peregrinació per a milers de joves britànics i alemanys

L'espectacularitat d'alguns tatuatges ja no és indeleble. Ara per ara, esborrar sense deixar marques un dibuix sobre la pell és possible gràcies a les tècniques de làsser.

desitjosos de poder lluir un autèntic tatuatge californià. El seu preu oscil·la entre les 3.000 i les 20.000 pessetes, segons la complexitat del dibuix.

Dins del món del porno i dels espectacles eròtics en directe, una subcultura molt arrelada tant a San Francisco com a Los Angeles, predominen els tatuatges a les zones erògenes. Una papallona o un petit cor tatuat al pit, al maluc o a la zona pèlvica pot servir per a identificar l'anatomia d'una actriu en els recurrents primers plans tan habituals en el cinema X. El mite eròtic de la dona marcada ha animat a tatuar-se a certes estrelles femenines de Hollywood, com ara l'extravagant Cher, Melanie Griffith i Carré Otis, nòvia de Mickey Rourke. El turmell sembla el lloc preferit per les dones per a gravar-se una discreta rosa o un drac com en els casos de l'actriu Kelly McGillis o la princesa Estefania de Mònaco. Més espectaculars resulten els tatuatges mariners de Lorenzo Lamas o les criatures mitològiques que recobreixen completament els braços del cantant negre Lenny Kravitz, un dels indiscutibles *sex-symbols* del rock dels noranta. Alguns dels membres de Guns'n'Roses i Red Hot Chili Peppers, dues de les bandes de rock dur de més èxit, actuen quasi sempre sense camisa per tal de lluir davant els seus incondicionals els imposants emblemes corporals. Els dissenys geomètrics d'inspiració cèltica i les figures d'indis pell-roges i sioux són actualment els més sol·licitats pels joves que freqüenten els clubs nocturns de Londres, Los Angeles o París.

Tatuatges efímers. Un dels riscos evidents del tatuatge era fins fa poc el seu caràcter indeleble. Un error de joventut, com una inscripció amorosa massa frívola o circumstancial, podia convertir-se per a un penedit en un estigma perpetu impossible de rectificar. La desaparició d'un tatuatge és possible actualment amb un tractament de raigs làsser que crema la zona interior de l'epidermis. Són necessàries diverses intervencions amb anestèsia local, però després de sis mesos ja no en queda cap rastre sobre la pell.

El passat estiu, a les platges de la costa mediterrània causaren furor les calcomanies. Aquests falsos tatuatges, que costen tan sols cinc-centes pessetes, s'adhereixen amb alcohol i desapareixen en fregar la pell. És una bona solució per als amants dels ornaments corporals que no volen prendre una decisió tan arriscada com la de tatuar-se.

Convertit en reclam eròtic de moda, el tatuatge ha perdut part del seu significat històric, vinculat als ambients marginals dels ports, les casernes i les presons, però conserva el seu ric patrimoni iconogràfic tradicional.

Lluc Soler